

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 «
Pe o lună . 2 «

Nrul de Duminică

Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și ;
Merica . 10 Cor.

Pe un zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Miksa utca 2—3.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrisuri nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Grimă și pedeapsă.

Trădătorul e totdeauna același ori unde
l-ai întâlni: zîmbitor ca un copil nevinovat.
În sufletul lui nu se poate coborî întune-
recul păcatului, pe care el îl săvârșește li-
niștit și sigur, par'că ar fi vorba de o da-
torie elementară. Ce-i pasă lui de legea în
care l-au crescut părinții? Ce-i pasă de
trăzile pe cari naivii și nebunii unui ideal
le aruncă la întruniri publice? Ce-i poate
pasa de strigătul de durere al ziarelor, scrise
în limba mamei lui, pe care el a uitat-o?
Sunt alte interese — superioare, de cari se
legă gândul unui român cuminte...

Și-l vezi pe triumfătorul Siegescu rătă-
cînd pe străzile capitalei, mulțumind grațios
în dreapta și în stînga, legănându-se, zîm-
bind. În buzunar îi sună argintul, pe care
nu mai știe de unde și cum l-a cules. În
mîna strînge o scrisoare de recunoștință
dela ministru. Acasă îl așteaptă diploma,
care-l pune pe viață într-o situație înaltă.
— A meritat el atâtea onoruri, ori nu, e
altă întrebare. Lucru de căpetenie este, că
a ajuns, fără osteneală, la bogății străluci-
toare, poate sta la masă cu domni mari,
și poate vorbi în numele științei. Prezentul
e frumos, și urmînd pe calea asta, viitorul
îi suride și mai frumos.

Oare nu era o crimă, dacă uitându-și
de sine, ar fi slujit dela început și cu cre-
dință unui ideal, care cere atâtea jertfe și
le lasă sărac, lipit pămîntului?...

Dar iată, că vîntătorul de interese... su-

perioare, trebuie să-și părăsească odată, mă-
car odată, cuibul lui de glorie, și de li-
niște. El mai are colo, departe de străluci-
rea capitalei, legăturile lui de sânge pe cari
nu le poate rupe cu totul, ori anumite da-
torii, pe cari trebuie să le îplinească. Aici,
la țară, în mijlocul naturii, care nu minte,
și nu iartă, își va găsi pe ai săi, săraci și
năcăjiți, dar cinstiți, își va găsi prietenii și
cunoscuții de altădată, cari îi pot cere so-
coteală.

Și-aici se începe tragi-comedia vieții
noastre publice.

Trădătorul apare cu zîmbetul pe buze.
Te salută larg de departe și se grăbește
să-ți strîngă mîna cu putere. În privirea
lui nu vei citi mustrări, în gesturile lui nu-i
sfială, în glasul lui nici o tremurare ner-
voasă, în care să se ghicească neliniștea
unui suflet încărcat de rele. — Trădătorul
— zîmbește...

Și tu, cetățean naiv și bun, dintr'un oraș
de provincie, te uiți la el mirat, îl ascuți
ca pe un dascăl, venit din lumea nouă, și-i
ierți povestea, pe care el ți-o înșiră fără să
i-o fi cerut...

Cine-ți spunea, că omul ăsta e un trădă-
tor? — Spunea minciuni. Omul, pe care-l
ai în față, care te privește zîmbitor și ți-se
destăinuiește ca un prieten vechi și credin-
cios, lucrează din convingere. El are prin-
cipii, la care ține orbis.

El crede cu sfințenie în binefacerea unei
împăcări cu stăpînirea. El, prin iscusința
lui a știut să se apropie de atotputernicia
țării, nu ca să-și vîndă limba și legea —

o, nu! — ci ca să stoarcă bunătați și milă
pe seama neamului său. Și stăpînirea e
nespus de îngăduitoare, dacă știi să te
apropii de ea... Da, da, omul, pe care tu îl
socoteai drept un trădător, acum vezi, că-i
un român adevărat, care lucrează din con-
vingere, — pentru prosperarea poporului...
Că are păreri moderate? Nu-i nimic. Căci
aici nu-i vorba de mijloace, ci de țință, pe
care vrei s-o atingi.

Și e nesfârșit de lung șirul credulilor
noștri, cari se lasă captivați de un zîmbet
și de o întorsătură repede de frază. — Nu-i
așa, bunilor naționaliști din Sibiiu?

Ciudată alcătuire de caractere și de con-
vingeri mai prezintă societatea noastră. Cîta
vreme Siegescu, de pildă, era departe de
noi și aflam numai din gazete despre is-
prăvile lui de trădare, îl osîndeam cu toții.
Pare că vîd pe eroii cafenelelor cum se
aprindeau în discuții și cum amenințau cu
pumnii, ei voinicii din Arad și din Si-
biiu, pe el trădătorul, care era în Buda-
pesta, — pe el și pe toți aceia, cari vor
îndrăzni să-i calce urmele. Dar azi, când
același Siegescu apare între noi, deodată
amuțim cu toții, îmblinziți de-un gest și de
o privire surizătoare...

Mai mult. Azi vedem în Sibiiu, în Si-
biiu acela, în care apar patru reviste și
două ziare românești, cum o ceată de ne-
chibzuți să ia pe toate cărările după un
om, care mai alaltăieri îndrepta sulitele jan-
darmilor împotriva bietului țaran român dela
Oravița, și-și bătea joc, fără nici un scrupul,
de cele mai sfinte sentimente și drepturi.

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Note din Tirol.

E de prisos, cred, a mai spune »am plecat«
cînd odată am ajuns. Am ajuns, dar, în Tirol.
În fermecătorul Tirol. În heiliges Land Tirol. Că
Tirolul e »heiliges Land« ar trebui să se scrie
pe coperta tuturor Baedekerelor și la toate în-
trările în cuprinsul Tirolului. Intocmai precum se
scrie la intrarea în cimitire: »locul de odihnă«
ori pe podurile hodorigite »mîna încet«. Neștiind
lucrul acesta te izbești la tot pasul, de ceva nou,
neșteptat, ciudat și brusc. Căci nimic mai greu
decît se te conformezi vieții sfinților. Mai ales
unor sfinți ca aceștia, ai Tirolului: sfinți în iubi-
rea bisericii și oameni cu nasurile lor roșii, în-
flăcărat de roșii; ceia ce se reduce tot la zelul și
iubirea virtuților cerești, a — zeului Bacchus.

În altă lumină, Tirolul e țara priveliștilor în-
cîntătoare, cari îți rămân în suflet dacă ai putut
gusta frumusețea lor. Ori unde te vor arunca vîn-
turile sorții, amintirile, cari le păstrezi despre el,
ți-l vor zugrăvi înaintea ochilor în semn de no-
stalgie. Mirean ori cleric, soldat ori civil, aristo-
crat ori democrat, supus ori stăpîn, infirm ori
sănătos, ori cine s'ar întîmpla să fii, îți vei plimba
mulțumit privirea peste cuprinsul Tirolului. Câmpii
verzi, păduri înmugurite, stînci prăpăstioase, culmi
albe, sclipitor de albe în raza sfioasă încă, a soa-
relui. Natură, divină natură, nesilit și nechiemat,
se va îndura cineva să plece din sânul tău? Ne-
bun ar fi acela care ar sta să te pună alături cu
șesul pustiu și uniform în care orizontul e ace-

laș albastru al cerului și singurul cântec e cân-
tecul vîntului.

Tirolul e pămîntul libertății. Nu înțeleg liber-
tatea pe care o are un canceist în fața șefului
său ori un elev în fața profesorului său; nici nu
înțeleg, că soldatul ar putea să scape ușor de
acel obscur și tiran »regelmässig« ori »vorschrift-
mässig« scris de condeii închipuirii pe toți pe-
reții, gravat în piatră și tintuit în aer. Nu, și vai,
mai ales în acest caz din urmă, nu.

Tirolul în mare parte e locuit de nemți și neam-
tul rămîne același în cursul timpurilor: cumpătat,
solid și serios, stăpînul formelor rigide, pe cari
nici în fața morții nu-și permite a le desprețui.
Asta nu înseamnă libertate. Libertatea, de care
e vorba, o poartă izvorul în murmurul său, o
inspiră zorii dimineții și umbrele amurgului; cân-
tarea vîntului, e cântecul libertății iar toate că-
rările cari, aici, nu duc la biserică, duc în liber.
Ce e aici un oraș? Ce e Bozenul, Brixenul? Doar
numărul locuitorilor le-ar îndreptăți la numele
de oraș. În mijlocul lor simți, că te afli în mij-
locul naturii; străzile lor se prelungesc în sin-
gurătatea dealurilor. Pretutindeni în culmi de deal,
ziduri goale și piezișe de stîncă; o culme se
înalță deasupra altei culmi până se pierd vederii.
Munții sunt despărțiți de pasuri strîmte, de vă-
găuni, cari au în tovărășia lor riul ce curge șer-
puitor, ocolind coturi de stîncă.

Unde e o așezătură, un platou cât de mic se
pune temelie unei biserici, se zidesc în jur
cîteva case și capătă o numire de localitate. In-
dustria, comerțul într-o localitate mai mare, în
oraș se restrînge la o singură stradă. Stradă

scundă, cu boltituri de pe o parte și de alta.
Subt aceste boltituri se opresc oamenii cînd
plouă, și caută în vitrine și în buzunare. Aceasta
e toată proza care amintește orașele noastre din
Ungaria. Dar din aceasta orașele Tirolului au
puțin. Acele figuri năcăjite, negre de fumul fa-
bricelor cu o notă de desnădejde în zîmbetul
desprețuitor, care pare-că ar zice trecătorului cu
fața odihnită și bine îmbrăcat: eu port greul
vieții, — cari sunt elementul orașelor noastre, nu-
mai rar se întîlnesc aici, în Tirol.

Viața acestor orașe se desfășoară afară de
cuprinsul orașului, căci el se răspîndește pe
toată împrejurimea cuprinsă cu ochii și pe toate
piscurile cu puțință de urcat. Dintre culmile de
brad ici se ridică turnulețele unui castel, colo
vila lui X cu odăi de închiriat pentru cei veniți din
depărtări de dragul aerului și al sănătății lor,
dincolo umbrite se desemează conturile unui
balcon, — încântătorul cântăreților. Acestei vieți
deci, îi lipsește învîlmășala și zgomotul, tipul
aventurierului de tot soiul și acel al bancherului.
Nici odată nu vei avea cuvînt a zice: viața asta
m'a cuprins în vârtejul ei, — pentru că nici-odată
un val nu se stîrșește în ea. Ea e trăită de fie-
care în parte. În intimitatea fiecăruia e o taină,
care nu ispitește pe nimeni. Dacă am prins vre-
odată înțelesul germanului »leben und leben las-
sen« desigur nu l-am prins mai bine decît îl
prind acum. Cine ține socoteala altuia uită de
a sa.

Nicăiri întrecerea și zorul de a lua pe altul pe
dinainte, nici ochi aprinși de invidie, nici gesti-
cularea agitată, nimic, nimic din învîlmășala ba-

Cum a venit Siegescu în Sibiu, i-s'au iertat toate păcatele mari, cari n'ar trebui să se uite și să ierte niciodată, nici lui, nici altuia, ca el. Și am văzut indivizi, cari îl așteptau la gară, îl ospătau, îi șopteau lingușiri, și păreau neînchipuit de mândri, că se pot arăta în lume la stânga unui »domn mare« cu trecere la guvern...

— Mă rog, va zice cutare reverendă, Siegescu e trimis oficios, și noi trebuie să-l primim...

Dar care lege te obligă pe D-ta, cinstite părinte și bunule profesor naționalist, să-l aștepti la gară, să-i scuturi mâna cu căldură, ori să dai mese... în cinstea unui slujbaş mărunț, care se pricopsește, batjocorind și călcând în picioare tot ce ne-a rămas mai scump dela strămoșii noștri?

...De-a dragul să fii trădător, ca Siegescu, și ca tovarășii lui de pela Cluj și de pela Caransebeș. Inoți în bogății, ocupi posturi înalte, te laudă ministrul, — iar frunțașii poporului, dela care te întorci, te omoară cu cinstea, fiindcă să teme de tine...

Și asta-i pedeapsa fărădelegilor tale. Căci la noi să măsoare încă tot cu cumpăna blândeții. Armonie și bunăînțelegere să fie mai înainte de toate...

Așa, așa, dragi prietini din Sibiu, armonie și pace... și ciocniri cu paharele...

Limba ungurească și căile ferate din Bosnia. Cu mult triumf ziarele ungurești vestesc că în urma unui conflict ministrul de finanțe comun a adus o hotărâre în favoarea limbii ungurești. Căile ferate bosniace nu corespundau cu autoritățile ungurești decât nemțește, acum însă ele au fost obligate a corespunde numai ungurește cu autoritățile ungurești. Bieții patrioți nu înțeleg ca prin asta li-se amintește că la căile ferate bosniace stăpânește limba germană. Dar de când li-s'a tăiat cu concesiile naționale, sunt fericiți și pentru succese de acestea cari în definitiv constituiesc recunoașterea limbii — germane.

Archiducele Francisc Ferdinand în România. »Neue Freie Presse« află din

bilonică a vieții. Bieți agenți electorali, bieți încurcă lume hămesiți, cum mi-aș rîde de voi dacă Tirolul s'ar muta cu două țări spre Orient.

Firea tirolezului are ceva din curățenia izvoarelor și din maiestatea munților cari îi inconjoară.

Nu-mi pot închipui cum ar răspunde tirolezul mânilor întinse și glasurilor plângătoare de rugă a mizerelor ființe, sărintocilor de profesie și cerșitorilor bătuți de Dumnezeu ce strejuesc pe la toate podurile și drumul de țară ale fericitei Ungarii. În drumul meu din Tirol nicăiri nu mi-s'a pus la încercare dărnicia. Se poate că mândria patriei lor se ascundă pe toți schilozii, se poate, ca bugetul statului să desfundă și pentru ei vre-un izvor de trai.

Au dispărut rapsozii drumurilor au dispărut și rapsozii pădurilor, rapsozii naturii. E greu de închipuit dar așa e.

— Tăceți și ascultați cum cântă o pasere. Toți tăcurăm și stam să sorbim cântarea care venia dintr'o parte de pădure. Era o pădure la poalele munților și părea că aceea cântare ne-a luat tufuror din greutatea turnistului (vițelului) din spate, și ne-a îndulcit amarul îndurat în numele împăratului.

— Ce vă minunați așa, întreb eu pe colegii de arme, ce a-ți face dacă v'ați afla în pădurile noastre, ale Ardealului și de pretutindeni ar veni cântec de paseri? Da, da, la noi au rămas pase-

București că ministrul Austro-Ungariei în România, prințul Schoenburg a fost primit zilele trecute în audiență la M. Sa regele Carol în Sinaia. În cursul audienței au fost luate ultimele dispozițiuni în vederea vizitei archiducelui Francisc Ferdinand.

În cercurile politice românești vizita asta care urmează scurt timp după vizita Kronprințului german, a fost salutăată cu satisfacțiune. Se vede într'insa dovada însemnătății ce se recunoaște României în dezvoltarea afacerilor balcanice și a încrederii pe care cele două mari împărății o au în actuala politică a României.

Revistele umoristice sunt scutite de cauțiune. Zilele trecute revista umoristică din Budapesta »Cucu« era să aibă un proces pentru motivul că a făcut politică fără a fi depus cauțiune Apărarea a dovedit însă că nici revistele umoristice ungurești nu au depus cauțiunea încât procurorul păcălit și-a retras acuza. Într'o deciziune ministerială invocată de apărătorul Dr. Kadosa ministrul spune că legea impune depunerea cauțiunii numai ziarelor cu caracter politic serios, nu și celor umoristice.

Italia și Ungaria.

Dăunăzi am arătat că Austro-Ungaria a hotărît, că nu ia parte în mod oficial la expoziția pe care Italia o va organiza în anul 1911 cu prilejul semi-centenarului unirii Italiei. Pretextul neparticipării ar fi situația dificilă a bugetelor, și faptul că marii industriași refuză a participa pentru motive economice. Cauza adevărată este însă că aniversara unirii Italiei va fi cum am spus, o amintire dureroasă pentru monarchia noastră care a pierdut mai multe provincii către Italia unită.

Afacerea însă e închisă. Ziarele și cercurile politice ungurești o consideră drept un prilej excelent de-a-se câștiga în aceste timpuri de criză simpatiile statelor străine, combătând politica oficială a monarchiei. »Bud. Hirrap« și după el celelalte ziare ungurești agită chestiunea asta, spunând că ministrul de externe nu are căderea de a ho-

rile pe cari din Tirol le-a stârpit aproape cu desăvârșire lumea nouă, civilizația, drumurile tăiate cu atâta meșteșug și zidite cu piatră și ciment pe toate coastele.

Au rămas, pe lângă râuri cotobaturile, pe poiene mierla și graurul, în păduri sticleții, gheunoaia și vulturii. Ne-au rămas toate... Mizeria inculturei, viața năcăjită pe ogoare strâmte și pâinea amară a zilerului. Munți cu aur și colibi coperite cu stuf, care nu mai rămâne nici el după o iarnă grea. Nici stuf pe colibă nici mălai în covată. Rămâne românului doina și mângâierea cântecului de paseri. Te văd satul meu, cu 1002 suflete respirat într'o vale la poala celor mai pitorești munți. Primăvara te investmântă în haina ei verde, ciresii sunt în floare, iar subt ștreșinile tale pitorești, în umbrele înserării, se ridică, în roto-goale, aburii sășioși de mămăligă...

... Elegie, elegie cum te ști furișă în vârful condeiului meu.

Rămâne, că noi putem da tirolezilor îndeajuns din cântăreții crângurilor și din darurile sărăciei noastre, și totuși să ne rămână de trecut.

Ei însă ne-ar putea împrumuta ceva din duhul care i-a răsculat în a. 1809, care i-a făcut netemători de moarte și le-a înapoiat stăpânirea plaiurilor lor.

Personal ași mai cere ceva: Rețeta Omelette-ului pentru culinele noastre. Precum italianul are dreptul de proprietate al macaroanelor așa are tirolezul pe cel al Omelette-ului. Principalul

țări în chestiunea participării. Ungaria, zic ele, are drept de a participa fără a se întreba opinia ministrului de externe. Deputatul italian al orașului Fiume Riccardo Zanella profită de acest bun prilej de-aș manifesta simpatiile sale firești pentru Italia și a hotărît să adreseze guvernului o interpelare în afacerea asta, cerând ca Ungaria să participe la expoziție, dovedindu-și în acest chip suveranitatea și neatârarea sa.

Hotărîrea deputatului Zanella a găsit un răsunset de simpatie între unguri. Ei nu înțeleg că adevăratul motiv al d-lui Zanella nu-i dorința de arăta neatârarea Ungariei, ci simpatiile sale naționale pentru regatul Italiei și că deci e și o mică păcăleală la mijloc.

Din partea ministerului nostru de externe se publică un comunicat în care se afirmă, că monarchia nu a refuzat încă în mod formal de a participa, dar că ea nu va putea lua parte din cauză că la expozițiile trecute au rezultat deficite însemnate.

În tot cazul e interesant a vedea politica și presa ungurească făcând curte Italiei spre a-i câștiga simpatiile împotriva Vienei. Și când te gândești că oamenii politici se laudă veșnic că cu toată lupta lor națională, au avut totdeauna lealitatea de a nu ataca dinastia și monarchia în vremuri critice și când ea se află în situații extreme dificile.

Piatra libertății.

De Ion Gorun.

Se întinde câmpia cât vezi cu ochii, — în depărtare marginile i-se confundă cu orizontul, și nici o piedică nu întimpină razele soarelui în calea scîlpirii lor largi și blânde, în care scaldă toată întinderea aceasta. Numai în mijloc aicea se ridică blocul uriaș de piatră, solemn increment în tăcerea de atâta vreme greu căzută de jur împrejur.

Tăcere! — Tăcerea s'a lăsat în jurul pietrei libertății, unde odinioară au răsunit cutremurător zeci de mii de glasuri, chemând la lupta de-

pentru un român, că nu e scump, e mult și e gustos. Omelette-ul e o mixtură din oue, lapte, dulceață de fragi și — nu mai știu ce. Când te va surprinde cu el e mai bun, când îl vei cunoaște cum l-am cunoscut eu, îl vei pofti de multe ori.

În prima zi de petrecere în Tirol întru pribeg la o cafenea-cofetărie.

— Vă rog, niște prăjituri.

— Ce poftiți? Omlet ori Kaiserschmarren?

Ce s'aleg? Cu cea de-a doua îmi închipuim, că o să mă mai întâlnesc având să fac serviciu împăratului. În toată necunoștința de cauză, mă rostii pentru cea dintâi. Ce o fi? Cum o fi? Cum va trebui s'o mănânc, cu lingura sau furcuța? — să nu mă fac de răs. În fine, după o lungă așteptare, sosi Omelette-ul pe o lungă și scufundoasă farfurie. Ce se vă mai spun, că cu toată groaza pe care mi-a inspirat-o dimensiunile Omeletteului, o adâncă părere de rău mă cuprinsă când văzui că se gată.

A doaua mâncare despre care aș putea se mai scriu una alta, cu condeiul în tremur de înduioșare, e menajul dela miliție. Pe lângă răbdări secăcioase, se mai capătă o — bunătaie cu pseudonimul: cafea. Bună mâncare văzându-o numai și îți trezeste pofta să-ți comanzi... în cantină câte un Omelette. Ceia ce să și întâmplă, dacă nu dorești cellalt alternativ: răbdarea...

Petrache.

sebirii milioanele de suflete apăsate de vitregia veacurilor după veacuri. Cuvintele de foc și de lumină ale apostolilor s'au stins în ecourile tot mai largi și mai depărtate. Zadarnic alte voci au încercat să se mai ridice, să prindă ecoul și să-i dea răsunet nou de vechi îndemnuri și avânturi; — pe rând au fost sugrumate, și tot mai rar au izbucnit, și tot mai sinistru s'a așezat cobeia tăcerii pe locul sfânt al chemărilor însuflețite.

A rămas piatra singuratică și mută în mijlocul câmpiei. Era un bloc inform pe care nu strălucea nici o inscripție în litera de aur a amintirilor pioase, nici în litera neagră a întunecatelor aduceri aminte. Și cu toate acestea, era o piatră care vorbea.

Era din alcătuirea pietrelor acelor care vorbesc atunci când se sugrumă glasul omenesc. Ea sta acolo cu menirea ei despre care nu mai grăia nici un semn văzut; — singurătatea și tăcerea cari o împresurau nu erau însă singurătatea și tăcerea pustiului; fluturau acolo doruri și speranțe, aduceri aminte și hotărâri, — nevăzute dar simțite în încărcarea atmosferei pururea prevestitoare de furtună.

Vorba milioanele de suflete și vorba ei era înțeleasă de ele.

A prins-o cu urechea și dușmanul, și i-a atins conștiința și i-a îngrozit. Și a ajuns piatra aceasta să-l apese, să-l turbure, să nu-i mai lase liniștea de zi și de noapte. Acolo era monstrul amenințător, în liniștea lui severă, impietrită. Era simbolul liniștii apăsate sub care clocotesc năzuințele pururea vii, oricât ar fi înăbușite, ale sufletelor cu scânteia vieții nestinsă în adâncul lor.

Și s'a înviersunat dușmanul asupra simbolului. Blăstămatul simbol care ține sufletele împreunate prin legături ideale, ce scapă paragrafelor legilor făurite de stăpâni pentru încătușarea robilor și zidurilor ferecate ale închisorilor. Simbolul, simbolul era de vină, el trebuia spulberat.

Și într-o noapte a pus dinamită la temelie pietrei și i-a dat foc. A bubuit câmpia, a gemut piatra din greu și s'a spulberat cu tunet prelung risipinduși țândările în văzduh. Și iar s'a făcut tăcere.

S'a zis dușmanul: de acum pot să fiu liniștit. Piatra mută n'are să mai vorbească; am ucis-o. Am ucis simbolul și el nu va mai vorbi. Nu va mai ține împreunate sufletele în legătura ideală, — se vor desface dela olaltă și asfeli mai ușor le voi ști răpune.

Dar cu gemutul ei piatra a vorbit în noaptea aceea mai puternic și mai cutremurător decât ori când. N'a rămas suflet în care bubuitul depărtat din câmpia întinsă și de atâta vreme tăcută a libertății, să nu fi deșteptat un ecou. A vorbit piatra.

Și minune! Fiecare țândără risipită a dobândit glas, și fiecare vorbește acuma la fel cu blocul uriaș de ieri; cu glasuri îmiite vorbesc toate, — și inscripția nevăzută de pe piatra libertății s'a reproduș aidoma, întreagă, neștirbită, pe fiecare bucățică, pe fiecare fărâmatură, pe fiecare atom dintr'ânsa...

Și au înviat toate glasurile cari au răsunat odinioară de pe înălțimea și din jurul pietrei libertății, au înviat cuvintele de foc și de lumină ale apostolilor de atunci și de mai încoace; au înviat cutremurătoarele glasuri ale celor cari »viață în libertate ori »moarte« cereau toți. Acesta e răspunsul la care au izbutit să ajungă aceia cari și-au inchipuit »că sfărâmand o piatră, vor desființa un simbol«.

Nu s'a inventat încă dinamita aceea care să spulbere în vânt viața cea veșnic neperitoare. Și nici un atom și nici o urmă dintr'ânsa. Viața

care renaște din ea însăși își va găsi simbolurile oricând și oriunde. Din țândările risipite ale pietrei libertății se va înălța alta mai măreață, și dacă nu se va ridica în chip văzut, monumentului nemuritor va trii totuși undeva, și închinătorii la dânsa o vor vedea pururea în ceasurile lor de reculegere, de rugăciune, și, la ceasul așteptat, de făptuire.

Căci o ideală dinamită totuși se va găsi: se va găsi dinamita care să spulbere în vânt piatra ce apasă asupra libertății noastre.

Câmpie a libertății! Va mai răsări un soare care să nu-și mai arunce razele asupra unei întinderi singuratică și tăcută. Ei au aruncat în aier monumentul care făcea decorarea ta, vorbitoare fără cuvinte, amintitoare fără inscripții în slove... Dar ne vom mai întâlni în acelaș loc, și-l vom reclădi din inimile noastre vii. Și nu vor mai vorbi atunci numai pietrele...

3 Mai 1909.

»Universul«.

Din România.

Plecarea Suveranilor. Suveranii se vor înapoia din București unde au azistat la serbarea zilei de 10 Mai la Sinaia probabil Sâmbătă 16 c.

Principele Nicolae la Constanța. A. S. R. principele Nicolae a plecat la Constanța, unde va rămâne mai mult timp.

Recompense. D. Spiru C. Haret, ministru cultelor și instrucțiunii publice, va supune M. Sa regelui spre aprobare o nouă listă de persoane, care urmează să fie decorate cu medaliiile »Bene Merenti« și »Răsplata Muncii«.

Audiențe. D-nii C. M. Ciocazan, primarul Craiovei și D. E. Petrescu, directorul contabilității acelei primării, au fost primiți Luni după amiază de d. Costinescu, ministru de finanțe, în chestiunea convertirii împrumuturilor de 15.000.000 lei ce are Craiova, într'un singur împrumut.

De asemenea, dlor se vor ocupa și cu găsirea mijloacelor pentru terminarea lucrărilor pentru aducerea apei și canalizarea acestui oraș.

Lucrătorii străini. Pentru că la ministerul de interne se primesc numeroase cereri pentru introducerea de lucrători străini în țară, acel minister a luat dispoziția să întocmească o statistică de lucrători români și străini cari se află în întreprinderile industriale din țară, cum și lucrătorii români fără lucru.

Răvașe din Craiova.

Medicii români.

Suoleism. — Omaj medicinei adus de M. S. Regele Carol. — Dr. v. Noorden și dr. Mamulea. — Dr. T. Ionescu și dr. Canny Ryall. — Convorbire cu dr. Poenaru.

— Corespondență particulară —

Craiova, 11 Mai 1909.

Din pricina unei predispoziții bolnăvicioase, provenită dintr'o negativă cultură națională, o anumită clasă suprapusă înclină a desprețui tot ce are însușirea de a fi românesc, care fiind zărrit printr'un monoclu întunecat pare să fie grosolan și neisprăvit. Chipul acesta de a fi, deși urit, a fost îngăduit până în clipa când s'a propus să batjocorească și manifestările culturale.

O reacțiune sănătoasă pornită atunci, se afirmă mereu spre cinstea neamului nostru.

Și cum în altă vreme M. S. Regele a adus cel mai suprem omaj limbii românești, desprețuită în drepturile ei, ca putere creatoare și conservatoare a naționalității, din acelaș loc înalt și autorizat s'a adus omaj științei românești.

Obosit de muncă și aplecat de supărări mari și de griji tot așa de mari, M. Sa a făcut apel la celebrul doctor profesor von Noorden, care, probabil, îngrijat prea mult de simțul răspunderii și neliniștit de a nu fi chinuit de conștiință, a greșit diagnosticul. Acesta greșit, s'a recomandat și un tratament greșit, cu o contra acțiune, care a adus după sine o agravare a boalei. Și atunci, spre încercare poate, încercarea mai isbutise odată, s'a chemat un alt medic, un medic român, Dr. Mamulea, care, spre fericirea și mulțumirea țării, a precizat perfect diagnosticul.

Dar poate cel mai mare omaj e acela ce vine dela străinul cercetat, în paguba ta. De-i așa, apoi și acesta s'a obținut.

Un sistem recent de anestezie, a cărui reușită era pusă la îndoială de chirurgii de seamă, susținut și practicat de dr. Toma Ionescu, va produce o adevărată revoluție în arta chirurgicală. Studiată această metodă în clinica dr. Toma Ionescu de dr. Ryall, o somitate medicală a popoului englez, a avut darul să-l entuziasmeze și să-l silească să exclame:

»Sunt uimit de repeziciunea, de simplitatea, de abilitatea cu care operează prof. T. Ionescu... iar mai departe.

»Eu cred că dacă s'ar face ceva ca profesorul să fie cunoscut în străinătate și în cercurile bolnavilor, nu numai în ale specialiștilor, bolnavi din Europa și chiar și din America ar veni să-i opereze.«

Totuși un medic craiovean, dr. Poenaru, a găsit că metoda dr. Toma Ionescu deși admirată prezintă prejudicii; dar, nu s'a mulțumit cu atât, căci a critica în știință, nu-i destul, ci a isbutit să le înlătore. Pentru a nu fi străin de această descoperire, am căutat să obțin o convorbire, din care să aflu în ce constă superioritatea metodei.

— »Stovaina — dr. T. Ionescu utilizează acest corp, care combinat cu stricnină formează metoda s'a de anestezie — introdusă în corp pentru anestezie, în contact cu lichidul cefalorahidian să precipită, din care cauză își micșorează puterea de activitate, așa că pentru ca să și-o mențină, doza trebuie dublată.

Apoi stovaina e un toxic și pentru aceasta sa combină cu stricnină care influențând asupra sistemului nervos, îl irită și prin aceasta contrabalantează puterea de toxicitate, micșorând-o.

Ca să înlătur aceste inconveniente, am contat să înlătur precipitarea, pentru a micșora toxicitatea și chiar am izbutit.

Pentru aceasta combin stovaina cu un alt corp al cărui secret îmi aparține. Astfel combinată maximul de doză nu prisosește peste 5 grame, deci o doză simplă cu o toxicitate redusă la jumătate.

Dar nu-i numai atât. Eu solvez aceste corpuri chiar în lichidul cefalorahidian.

— Și ce importanță prezintă aceasta?

— Introduc, în corp, mai puține materii străine. Înlătur apa, în care solvează dr. Ionescu. Și a-acesta-i un nou folos.

— Desigur, ați încercat să aplicați această metodă?

— Nu numai că am încercat, dar am făcut aplicație la cincizeci de cazuri, cari au reușit de minune. Totuși nu voiu face cunoscut această metodă așa grabnic; mai aștept puțin ca să nu mi-se zică că am dat peste o serie fericită de bolnavi.

Reflectând în mine, îmi ziceam: Vor veni și la noi străinii ca să-și găsească mântuire. Ne vor lăuda și pe noi, căci destul ne-au batjocorit snobii noștri și jidanii lumii acesteia, în gazetele lor. Se va înțelege că aici nu-i o valahie sălbatică, ci un popor harnic, care dacă și cântă durerile de care moare, nu se exclude totuși dela contribuția universală.

Și ne vom bucura și noi atunci!

Alex. Sever.

Din Străinătate.

Comisiunea maritimă cere sporirea flotei germane. Comisiunea maritimă a flotei germane a ținut o ședință sub prezid. primului amiral Von Kveste. S'a discutat detaliat numai despre interesele marinei germane, în raport cu marina engleză. Președintele a constatat că Germania n'a destule vase. S'a discutat și despre exercițiile escadrei engleze în Marea de Nord. S'a decis ca să înainteze parlamentului un memorandum pentru augmentarea flotei cu noi vase de linie. La urmă Von Kveste a adăugat că toate sferile militare sunt de opinie, că numai mărind flota germană va putea trăi Germania neturburată din partea Angliei.

Revoluția în Haiti. Mișcarea revoluționară pe înala Haiti se întinde din ce în ce mai mult. Revoluționarii au cucerit orașul Dagaton după o luptă foarte înverșunată.

Inarmările marinei italiene. Proiectul schimbărilor în bugetul marinei a fost împărțit camerei italiene și prevede la cheltuieli suma de 440 milioane divizate în șase exerciții dela 1909 la 1915 și un spor de 146.781,680 față de creditele prevăzute prin legea precedentă. Expunerea de motive spune că în fața trebuinței de a mări puterea marinei prin construirea rațional de repede a unor unități principale puternice după datele cele mai noi ale științei un credit de 440 milioane va fi destinat pentru terminarea construcțiilor vaselor de război prevăzute prin precedentele legi și două vase noi de război de prima clasă, două vase de eclerori și un număr mai mare de torpiloare și de submersibile de cât se prevăzuse prin legea dela 1905 precum și alte cheltuieli indispensabile între cari întărirea coastei. (A. R.)

Programul camerei otomane. Programul camerei vestește mișcarea reacționară și evenimentele dela 13 Aprilie; relevează meritele și eroismul armatei și lui Sefket pașa, grație cărora s'a restabilit regimul constituțional mai solid decât înainte. În ce privește turburările dela Adana care sunt atribuite aceleiași mișcări provocatoare ca și mișcarea reacționară din Constantinopol, vinovații ori cari ar fi ei vor fi cu severitate pedepsiți și în mod exemplar. Valiul din Adana și metesariful Djeliberechet au fost revocați; ordinea a fost restabilită; obiectele răpite vor fi înapoiate în mod treptat; se acordă ajutoare medicale și bănești. Programul anunță trimiterea unei comisii mixte, și definește însărcinările și spune că autoritățile din provincii au primit instrucțiuni categorice de a ține gata în locuri convenabile trupe suficiente. În ce privește situația financiară deficitul care era la început de mai mult de șase milioane a fost redus prin economii la 3,800.000 lire și e cu neputință a fi redus mai mult în ce privește cheltuielile, însă este posibil a spori încasările profitând de sporul progresiv al unor venituri, și stabilind cel mai bun sistem de impozite. Marele vizir speră că nu va cere un nou împrumut și anunță că veniturile extrabudgetare vor fi afectate la perfecționarea armatei și marinei; bugetul respectiv

va fi pus parlamentului. Programul anunță proiectul relativ la serviciul militar iar în cursul săptămânei proiectul reorganizării administrației și mai ales reforma sistemului de recrutare al funcționarilor.

Marele vizir cere votarea legii presei, a întrunirilor și a asociațiilor. Dânsul este părtaș al libertății presei însă nu presei egoiste și anti-patriotice.

În ce privește politica externă zice: Vom urma relațiile noastre cu străinătatea pe temeiul unei absolute sincerități, păstrându-ne interesele și drepturile noastre de azi, evitând conflictele cu străinătatea. Vom putea de aci înainte să consacram silințele noastre la realizarea reformelor.

După critica programului cabinetului, un deputat musulman a cerut explicații asupra vinovaților din revolta de la 13 Aprilie. Grecul Busios a pronunțat un violent rechizitoriu în contra cabinetului, a ridicat afacerea mitropolitului din Drama și a cerut trimiterea cabinetului în fața consiliului de război. Președintele i-a luat cuvântul, după care camera a dat cabinetului un vot de încredere cu 191 voturi contra 5.

Ministrul de interne Ferid a citit programul și în senat care a votat în unanimitate încrederea în guvern.

Mare demonstrațiune engleză pentru pace. Din Berlin se anunță că în 15 Iunie vor sosi vre-o 30 de deputați englezi din diferite fracțiuni politice cu un număr oare care de reprezentanți ai muncitorimii. Toți manifestanții aceștia vor fi însoțiți de femeile lor. Scopul manifestațiunii este de a afirma voința lor pentru menținerea păcii internaționale precum și pentru o înțelegere între Germania și Anglia. Afară de aceasta parlamentarii englezi vor să studieze întocmirile economice ale Berlinului. Aici s'a constituit un comitet de recepțiune, din care fac parte, între alții: ministrul Berlepsch, ambasadorul Holleben, primarul Kir și mai mulți deputați din Reichner, doi vice-primari, precum și deputați.

Masacrele din Adana. Legațiunea imperială turcă comunică ziarelor o notă în care extragem următoarele:

Câte-va ziare din Europa precum și comitetele armenesti au făcut cu privire la recente evenimente din v. laetul Adana publicațiuni, tinzând a arunca odiosul asupra actelor guvernului constituțional otoman.

S'a vorbit de 20.000 și chiar de 30.000 victime armenesti, pe când în realitate n'au fost decât cel mult 4000. S'a cercat a se imputa numai musulmanilor răspunderea acestor acte lamentabile, pe când după mărturiile șefilor comunităților creștine din Mersina și din Adana, creștini și musulmani împart răspunderea.

Turburările s'au născut și au progresat, fiindcă au lipsit trupe îndestulătoare la fața locului și din pricina întârzierii la imbarcarea lor. Guvernul și în special ministrul de interne, și-au făcut datoria în această întâmplare. Apoi s'au cerut 30.000 de lire turcești dela Camera turcească, pentru a fi împărțite ca ajutor victimelor fără deosebire de rasă și de religie și înainte de s'a votat suma, s'a trimis 10.000 lire turcești ca acout. Afară de aceasta s'a luat toate măsuri pentru a da adăpost, haine și hrană tuturilor celor cari au suferit de turburări și au nevoie de a fi ajutați.

De altă parte curtea marțială instituită la Adana e compusă din ofițeri din armata Rumelei cari vor pedepsi în mod exemplar pe vinovați și pe instigatorii scenelor sângeroase ori cari ar fi pozițiunile lor sociale.

Comunicatul termină cerând ca cei cari au fost înșelați să revină la realitate dacă nu vor să dea o pildă de rea credință.

Un dar al familiei Mocionyi pentru școala de fete română din Arad.

Doamna Letiția Oncu, viceprezidenta »Reuniunii femeilor române din Arad« a primit zilele acestea un dar generos din partea distinsei familiei Mocioni, pentru școala de fete română din Arad.

D. Anton Mocioni de Foen a dăruit 2000 cor. Familia de Mocioni Capolnaș, 1000 coroane.

D. Petru Ionaș, 200 cor.

Ne bucurăm din toată inima de darul acesta generos al distinsei familiei Mocioni. El este o dovadă, că tinerele odrasle ale distinsei familiei Mocioni sunt inspirate de aceleaș ideale ca ale nemuritorilor lor străbuni și că acum iau dânsii tradiția familiară reprezentată până aci prin marele lor unchiu Alexandru.

Fie ca pilda lor frumoasă să afle mulți imitatori, ca mărețul scop să poată lua cu o zi mai înainte ființă.

Situația politică.

Azi au ieșit în publicitate câteva amănunte despre cursul consiliului de miniștri de ieri. Se zice că aici ar fi fost vorba despre un nou program al guvernului. Conform acestui program Austro-Ungaria apare în afară ca un teritoriu unitar, iar în lăuntru cele două părți ale dinastiei vor fi despărțite prin bariere vamale. În schimbul acestei concesiuni, majoritatea camerei se obligă să prelungească privilegiul băncii comune. Chestiile militare se vor rezolvi pe baza elaboratului comisiei de nouă.

Dacă acest program va putea să fie aprobat de kossuthiști, și mai ales de Viena, nu se știe. Wekerle va fi primit azi în audiență de M. Sa și va cere cu această ocazie învoirea suveranului.

Wekerle în Viena.

Din Viena se anunță: Primul ministru Wekerle a petrecut ieri înainte de prânz în palatul unguresc, având de-a rezolvi mai multe afaceri curente. La ora 11 Wekerle s'a dus la ministerul de externe unde a avut o consfătuire lungă cu baronul Aehrenthal. Din această convorbire, Wekerle s'a putut convinge, că noul său program nu e primit cu simpatie de cercurile politice vieneze. Căci chiar dacă guvernul austriac ar observa o ținută mai puțin energică, camera din Viena se va dovedi totdeauna ostilă oricărui fel de concesiuni ungurești...

Azi primul ministru va fi primit în audiență de cătră M. Sa.

Despre această audiență, Justh s'a rostit astfel: Wekerle va trebui să-i declare M. Sale, că e zadarnică orice încercare de fuziune. M. Sa va fi nevoit să înceapă acum negocierile cu partidul independist. Dar firește, partidul nostru nu va intra în nici un fel de tratative, până nu i-se va împlini postulatele cu privire la banca autonomă.

Eu cred, că dacă M. Sa nu se va hotărî să vie acum la Budapesta, cabinetul actual își va înainta din nou demisia, așa că după Rusalii va izbucni criza cu o și mai mare putere.

O clipă istorică.

Rezumăm articolul plin de sfaturi bune și drepte la adresa dinastiei și cercurilor conducătoare din Viena, datorit corespondentului vienez al ziarului »Rigaer Tageblatt«.

»S'ar părea că pacea externă a monarhiei e asigurată pe mai multă vreme, pacea externă, căci cea internă nu poate să prindă rădăcini până când nu va fi zdrobită atotputința oligarhiei maghiare și prin aceasta ridicată coroana la ade-văratul ei prestigiu«.

Oligarhia maghiară numai așa va putea fi nimicată politiceste, dacă va fi chemată în cadrele largi a le constituției, mulțimea strivită a naționalităților, care să controleze și să dea directive în politica țării. Pânăcând puterea latentă a naționalităților oprimate de domnia volnică a maghiarilor, va rămâne și pe mai departe ascunsă, orice năzuință de Austrie-mare va dăinui ca un vis gol.

Toate partidele maghiare fără deosebire sunt dușmane mai mult sau mai puțin declarate Austriei și coroanei. Kossuth, Apponyi, Andrassy și Tisza sunt oameni cu firme deosebite, dar cu aceleași intențiuni.

Dinastia e datoare în această clipă istorică să nu mai piardă vremea cu târguiești mărunte, ci să păsească energic față de oligarhii perfizi impunând votul universal, fără restricții. În aceasta zace mântuirea.

Programul noului guvern.

«Neues W. Tagblatt» din Viena spune că dd. Wekerle, Andrassy, Apponyi și Kossuth au înlocuit un nou program pe care l prezintă M. Sale. Baza noului program e ca să se formeze un nou partid care să alcătuiască majoritatea parlamentară.

1. Prelungirea concesiunii băncii naționale comune până la anul 1917 sau eventual pe 2 ani.

2. Inceperea plăților la banca austro-ungară.

3. Înființarea barierei vamale pe anul 1917 între Austria și Ungaria și contingentarea încasărilor vamale la câte 60 de milioane pentru fiecare stat.

4. Desfacerea impozitelor de consum pe blocul celorlalte impozite.

5. Reforme militare.

Afacerile economice s'ar aranja numai într'o comună învoială cu Austria. Suveranul nu va putea deci admite decât hotărâri aprobate și de Austria,

Cât pentru concesiile militare ar fi aceea: Limba de contact ungurească, drapelul, emblema, pajură și stampila ungurească. Ziarul din Viena adaugă că nu e probabil ca împăratul să aprobe acest program.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Mai n. 1909.

— † **Eugeniu Voinescu.** O pierdere pentru arta română. Pictorul Eugeniu Voinescu, singurul care a dat picturii românești marine studiate și pline de înțelegere, de poezie, a murit în București, la vrâsta înaintată. Voinescu era fiul consulului grec din Iași. El însuși a fost consul la Odesa, unde a cunoscut și frumuseța măreață a Mării Negre și dibacea ei înfățișare în pânzele unui Aivasovschi.

Era căsătorit cu fiica poetului Gh. Sion. Voinescu era o fire blândă, o natură aleasă cu un fin simț pentru frumusețe, un om de o societate plăcută. A-l întâlni era o plăcere pentru toți cei cari ajunseseră cumva în legătură cu viața izolată a acestui om de o sănătate subredă, cu sufletul jignit de nedreptăți, oficiale și particulare, care i-s'ar fi putut cruța. Tablourile lui sunt risipite. O plajă, un val de mare, o noapte de furtună se află la mine și ele-mi vor aminti pe omul amabil și bun care mi-le-a dăruit.

(«Neamul Românesc»)

N. Iorga.

— O serbare școlară sătească în România. Duminică 17 c. la orele 9 seara se va da

în saloanele școlii din comuna Herăști (Ilfov) o mare serbare cu teatru și coruri școlare, al cărei produs va fi întrebuințat în scop cultural și de binefacere. Se vor cânta bucăți muzicale pe 2 și 3 voci, se vor recita poezii din Eminescu, Traian Demetrescu, I. Petun-Pincio, Petică, Bel-diceanu și Elena Farago și se vor juca piesele: »O șezătoare la sat« în 2 acte de Luncan și Mugur; actul al II-lea din »Licuriciul« localizare din franțuzește și »Barbu Lăutarul« cântec comic într'un act de V. Alexandri. Serbarea este pusă sub patronajul dlui I. I. Niculescu-Dorobanțu, prefectul județului.

— **Rugare.** Domnii autori de cărți morale-instructive, scrise la înțelesul tinerimei noastre, sunt rugați a trimite, câte un exemplar pe seama bibliotecii ucenicilor (șăgâților) de pe mese-riile din Timișoara pe adresa subscrișului. *Timișoara, Emeric Andreescu inv. în pens.*

Timișoara-Fabric Muzsly Gasse. 23.

† **Gheorghe Olteanu,** fratele răposatului episcop de Lugoj și Oradea-mare, unchiul dlui notar public reg. Fabiu Rezei și al d-nelor Gaita din Făget și Sabina Florescu din Lugoj, a înecat Joi seara din viață în respectabila etate de 80 ani după îndelungate și grele suferințe. Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă în Lugoj.

— **O linie de navigațiune americană între Berlin și Brașov.** Șeful statului-major Konrad von Hötendorf a expus împăratului Wilhelm II, când a fost acesta la Viena, planul înființării unei linii aeriene, ce va să se inaugureze cât mai repede, între Germania și Austria. Conform acestui plan proiectata linie va avea următoarele stațiuni principale: Hamburg, Berlin, München, Viena, B. Pesta, Brașov. Intre aceste stații de primul ordin, vor fi și alte stațiuni secundare.

Împăratul a promis că va studia planul acesta când va fi la Berlin.

— **Alegere de preot.** Primit din Cavna următoarele rânduri: În 16 Mai a fost alegerea de preot în Tauț pentru a II-a parohie vacantă, alegându-se absolventul de teologie *Aurel Borza.* Sperăm că se vor îndrepta toate și acolo deoarece și părintele local nu-i contra. Li poftim că turma ce și-a câștigat, să o păstreze la mulți fericiți ani în pace.

— **Pentru păstrarea pământului românesc** Primit următorul act de mulțămire. D. Gheorghe Morariu inv. în pens. locuitor în Arad voind a-și vinde pământul aflător în comuna noastră Mândruloc a stat în târg cu consătenii mei, iar în sfârșit ne aflând cumpărători între dânșii, cu nemți din Glogovaț cu cari apoi au și legat un contract interimal. Mai târziu asigurându-mi institutul de credit »Victoria« împrumutul necesar i-am oferit și eu un preț mai mic cu 800 coroane ca nemții. — D. G. Morariu pe lângă diferența aceasta însemnată adeca pe lângă pierderea sumei notată totuși voind, ca pământul să rămână și mai departe în proprietate românească a primit oferta mea. Pentru fapta și intențiunea aceasta nobilă vin și pe calea aceasta a-i mulțami dlui G. Morariu totodată și M. On. Direcțiunii a băncii »Victoria«, care prin acordarea împrumutului necesar mi-au dat posibilitatea să ajung în posesiunea averii acesteia frumoasă. Mândruloc, la 25/V 1909. Cu deosebită stimă *Gheorghe Nedescu,* econom.

— **Să nu omori,** acesta este titlul unei broșuri scrisă de Tolstoi în toamna trecută. Mustră în ea pe țar și guvern pentru prea multe condamnări la moarte. A fost tras în cercetare editorul, dar bătrânul scriitor a cerut să fie adus el pe banca acuzaților deoarece el e autorul. Guvernul e în mare încurcătură și se teme de întinsa popularitate a lui Tolstoi — stăpânitorul mai multor suflete, decât bietul batiușca, Nicolaie Nicolaevici al doilea.

— **Citim în ziarele din București** că Duminică 10 c. a apărut primul număr din organul naționalist »Lumina«, sub conducerea unui comitet studentesc. Sumarul foarte bogat și interesant ne face impresia unei gazete serioase. Noi nu am primit încă ziarul acesta.

— **Dela Teatrul Național din București.** Epirând mandatul a patru membri din comitetul teatral, direcțiunea generală a Teatrului Național

a procedat la complectarea comitetului. Dintre membrii al căror mandat a expirat a fost numit din nou d. St. Sihleanu. În celelalte locuri au fost numiți dnii I. Miclescu autorul »Mamei« și al »Jertfei« și distinsul prozator I. Al. Brătescu-Voinești, deputat. Locul al patrulea n'a fost încă complectat.

— **Excursiune școlară.** Ni-se scrie din Pecica: Peste 250 elevi ai școalelor românești din Pecica, sub conducerea învățătorilor: Stefan Roja, Efreem Hedeșan, Petru Russu, Elena Roja și Elena Bugarina, Sâmbătă în 9/22 Mai a. c. au făcut o excursiune la sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog, unde au fost întâmpinați în sunetul clopotelor, în absența I. P. C. Sale Arhimandritului Augustin Hamzea, de cătră Cucernicia Sa Ieromonahul Ignatie Marcu, urmând apoi sevârșirea slujbei de ploaie tot prin Cuvioșia Sa. Li-sa arătat și explicat elevilor toate minunățiile și însemnătățile Mănăstirii. După amezai, inspirați de duhul Mănăstirii și de cele văzute cu inimile înălțate s'au rentors toți cătră casă.

— **Împăratul Wilhelm la manevre.** La manevrele mari din ăst-an cari se vor începe în 8 Septembrie și se vor sfârși în 11 va lua parte ca oaspe al M. Sale Francisc Iosif și împăratul Wilhelm. Cartierul domnitorului nostru și al statului major anul acesta vor fi laolaltă și anume în castelul contelui Harrach din Grossmeseritsch în Moravia. Grossmeseritsch se află situat pe o ridicătură stâncoasă și domină platoul Oslawa. Castelul are însemnătate istorică. Grossmeseritsch are 6000 de locuitori toți bohemi. În locurile acestea se găesc și urmele românilor de odinioară din Moravia pe cari le-a descoperit T. Burada și alții

— **Grafierea generalilor Stössel și Nebogatov.** Cu prilejul aniversării a 40-a a nașterii sale, țarul a grafiat pe generalul Stössel și amiralul Nebogatov, condamnați după cum se știe în urma războiului ruso-japonez. Amândoi au părăsit fortăreața Petro-Pavlovsc. Generalul Stössel a asistat apoi la un serviciu divin oficiat în biserica fortăreței pentru a se ruga pentru țar. Ambii generali au declarat că au fost bine tratați în închisoare, au avut camere confortabile, lumină, tratament și cărți bune.

— **Viziua studenților bulgari.** 150 de studenți bulgari dela universitatea din Sofia au venit în capitală pentru ca să viziteze pe colegii lor din București.

Studenții bulgari au sosit Luni 24 Mai n. la orele 8 dim la Giurgiu, unde au fost salutați de autoritățile locale și de o delegație a studenților din București în frunte cu dd. Anghel Adamescu și Ducescu. Oaspeții bulgari au fost primiți cu mare căldură. Ei au sosit la București la orele 10 și 25 minute. Tinerimea universitară română i-a primit la gara de nord cu mare entuziasm.

Întru întâmpinarea lor a mai venit, având în frunte muzica militară drapelurile societății studențești.

Excelentul cor al seminarului central a acompaniat pe studenți.

După scoborirea din tren, s'au ținut discursuri entuziaste, întâi a vorbit studentul român d. Portocala, apoi studentul bulgar Kadenoff în limba bulgară și studentul bulgar Teneff în limba română; cel din urmă, posedă foarte bine limba română și este conducătorul excursiunii.

Muzica militară a cântat »Șumi Marița« și »Trăiască Regele«, în mijlocul unui entuziasm general.

Cortejul acesta frumos și impozant a parcurs apoi străzile Griviței și Victoriei întorcându-se la universitate.

Pe tot parcursul drumului pavoazat cu drapelul românesc și bulgărești, oaspeții bulgari au fost primiți cu căldură și aclamați de mulțimea de popor. Înaintea palatului regal studenții bulgari au făcut lungi ovațiuni.

Studenții bulgari și suita lor au luat dejunul la școala militară de infanterie și cavalerie, unde au fost primiți cu mare ospitalitate.

După amiază au vizitat orașul. Seara s'a dat un mare banchet în onoarea lor în grădina Bra-gadir.

— **Încă un atentat asupra unui învățător ungar.** Ziarele ungurești scriu despre un atentat nou săvârșit contra învățătorului ungar *Hild László* în comuna Nikinc din Croația. Iată

„CODRUL“

Institut de credit și economii, societate pe acții în BUTENI.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de contabil la institutul de credit și economii „CODRUL“ în BUTENI (Buttyir) se scrie concurs, cu termen inclusiv de 8 Iunie st. n. a. c.

Salarul Cor. 1600. Bani de cvartir Cor. 400 și tantiemele statutare.

Directiunea:

Un tinăr român

caută aplicare stabilă pe lângă condițiuni modeste în vre-o cancelarie advocațională.

Cu amănunte servește administrațiunea.

AVIZ!

Din partea unei societăți de asigurare bine acreditate se caută

funcționari voiajori

vârșăți în afaceri de asigurare, pentru serviciu extern (aclozitori), cari au relații cu cercuri mai bune, eventual domni solizi, cari doresc să se dedice acestei ocupațiuni. — Oferte cu indicarea pretesiuilor sunt a se trimite sub inițialele »A. Z. 1000« la administrația acestui ziar.

ANUNȚ.

În cancelăria dlui Dr. Merő Samu, avocat în Boroșineu (Borosjenő) poate afla aplicare un scriitor sau un candidat de avocat cu praxă.

Fiți atenți la firmă!

„Rákóczi“

cea mai mare fabrică de stropi- — țoare —

POLLATSEK A., Gzepléd.

Recomandă fabricatele proprii de stropitoare »Rákóczi«, pe lângă cea mai deplină garanță.

Revânzătorilor se dă rabat. Să ne ferim de orice imitații.

Deja s'a deschis

în Arad, Andrassy-tér Nr. 20 (lângă otelul Central)

— filiala —

primei fabrice de umbrele din Timișoara

unde se pot căpăta cu prețuri foarte moderate umbrele și ploiere foarte simple și elegante acomodată pentru hainele de cele mai diferite culori. Tot aci se mai pot căpăta și procura corsete moderne franceze, cu prețuri moderate, pentru haine „Princesse“.

Roagă binevoitorul sprijin

Merkler Soma.

Voiești

să fi servit bine și pe plac, apoi paseri canari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soiu, păsuni, iepur, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, mămuțe imblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzător a de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai bi toate aceste, apoi și cel mai bun nutremânt pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depotul principal: **Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10.** (Oda e separată pentru paseri cântărețe).

Eu vând numai exemplare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin preț nici nu țin.

Premiat la Amsterdam, la Viena de două ori, Bruxela, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de recunoștință, precum și multe alte diplome. Expediez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de scrisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)

pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, oceaie eră defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor., 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provăzut cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, reșom. și cu rambursă.

Agentura principală în Ungaria :

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

Szabadka, Kossuth-u.

PETRY ÁRPÁD

orologier și mehanic

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi ut 3.

Recomandă atelierul său bogat de orloage, instrumente optice și de fotografat; ține în magazin cele mai bune orloage, ochelari, ochelane, termometre, barometre, gradator medical pentru căldură și ferbințală, gradator

— pentru spirt și aler, — precum și tot felul de articlii pentru fotografat și primește repararea tuturor lucrărilor ce se țin de bransa aceasta cu prețuri ieftine pe l. garanță.

CZECK R.
SIBIU — NAGYSZEBEN
Grosser Ring 19.

Atelier fotografic
— de primul rang —
aranjat după recerînțele cele mai moderne.

Inmăriri după orice
— icoană veche. —

„MOLLY“

— În trei zile face mânilor — catifelate și albe ca spuma.

Marca înregistrată.

Acest conservativ al mânilor, este compus din substanțe recunoscute de știința cosmetică modernă, ca cele mai bune și inofensive pentru catifelarea și îngrijirea mânilor și întrece în efect, orice alt preparat de acest fel. Se întrebuițează cu mult succes contra roșeții

mânilor și contra tuturor altor efectiuni a pielii mânilor.

„Molly“ este un remediu excelent pentru mânilor cari se ocupă regulat cu lucrul de casă; moaic pielea în scurt timp și dă mânilor o albeață foarte plăcută.

Prețul unui flacon 1 cor.

Se prepară și se vinde la:

Drougeria și parfumeria NESTOR HANZU

Arad, Weitzer János-utca 2.

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
» » box » » . . .	K 11.—
» » șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
» » » » » cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre,
dacă comandați — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și decarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trăinicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.
Preful: 1 buc. 1.80 1.90 2.— 2.20 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. —
Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

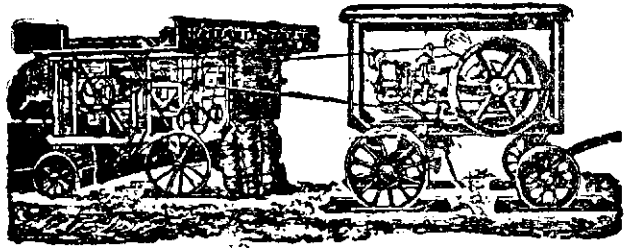
Lengyel Testvérek magazin de coase
Kaposvár, Fő-utca 22 T. „Koronagyémánt”

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

Temesvár-Józsefváros, Bonház-u. 14.

Recomandă motoare mânuite cu ulei brut, benzin și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație

de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit — și francat. —

Cel dintâiu atelier de pietri monumentale aranjat cu putere electrică.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA măiestru de monumente și pietri de cimitir —
Fabricație proprie din marmoră, granit, labrador etc.

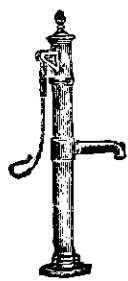
Din pietri de mormânt magazina se află în
Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central:
Kolozsvár, Dézsma-u. 21.
Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bănapatak.

Fântâni. Pompe. Traverse.

Impletituri de sîrmă pentru garduri și sîrmă pentru acoperiș, sape, lopeți, coase și seceri. Puști și revolve, alice și patroane. — —

Pluguri de fier, tăietoare și mașini de sfărmat cucuruz. Măji și cumpene.

JOH. TEDESCHI SÖHNE, Temesvár
Vorstadt Fabrik, Hauptgasse 17.

— — — Telefon Nr. 71. — — —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez speșele de intabulare. convertez datoriile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primește pe lângă onorar acuisitori de afaceri abil și demni de încredere.

Katzky Antal

atelier mehanic, magazin de mașini de cusut, biciclete și gramofone

Temesvár — Belváros
Jenőherczeg-u.

Magazin principal de

gramofone originale, plăci
cu prețuri foarte ieftine.

Reparările se fac cu punctualitate și fermitate.

Telefon comit. 692.

